

آنچه باید در مورد "مهریه" بدانیم

اغلب افراد بدون اطلاعات کافی از قوانین مهریه، اقدام به عقد ازدواج می‌کنند و این نداشتن آگاهی می‌تواند سرآغاز مشکلات و مخاطرات متعددی در زندگی مشترک زوجین شود.

ایسنا/آذربایجان شرقی: اغلب افراد بدون اطلاعات کافی از قوانین مهریه، اقدام به عقد ازدواج می‌کنند و این نداشتن آگاهی می‌تواند سرآغاز مشکلات و مخاطرات متعددی در زندگی مشترک زوجین شود.

در گذشته، مهریه آنگونه که باید به چشم نمی‌آمد و مثل های «مهریه را کی داده و کی گرفته» و «عروس با لباس سفید می‌آید و با کفن می‌رود» در آن دوران بیشتر به گوش می‌رسید و در حقیقت مهریه به منزله رعایت ارزش و منزلت بانوان و در راستای رعایت شرع، در سند ازدواج قید می‌شد اما امروزه، مهریه بالای جان برخی خانواده‌ها شده و مشکلات بزرگی را برای آنها به وجود آورده است. تجربه نشان داده که مهریه نه تنها باعث استحکام زندگی نیست، بلکه درج مبالغ هنگفت و مهریه‌های سنگین گاه باعث سستی در زندگی زناشویی شده است.

جعفر خانی شبلو، وکیل پایه یک دادگستری در گفت‌وگو با ایسنا، اظهار کرد: گاهی بار روانی ناشی از مهریه روی زوجین سنگینی کرده و موجب اختلافات بسیاری در زندگی آنان می‌شود؛ همچنین گاه به عنوان اهرم فشار، توسط هر دو طرف مورد استفاده قرار می‌گیرد.

وی با بیان این که زمانی با افزایش گسترده پرونده‌های مهریه روبرو بوده ایم، افزود: بعد از مدت‌ها قوانینی مانند اصلاح نحوه اعسار و تقسیط مهریه، اصلاح قانون حمایت از خانواده، حذف حبس تحت شرایطی برای مهریه و ... تصویب شد تا در این خصوص مسیر برای آقایان تسهیل شده و آمار زندانیان نیز کاهش یابد.

برخی بانوان مهریه را ارزش تلقی می‌کنند

وی در خصوص میزان مهریه مندرج در سند عقدنامه نیز اظهار کرد: طرز تفکرهای مختلفی در این رابطه در جامعه وجود داشته و گروهی از بانوان مهریه را برای خود ارزش می‌دانند، بر این اساس هرچه تعداد سکه‌های طلا بیشتر باشد، ارزش خود را بالاتر می‌پندارند، در حالی که هیچگاه این طرز تفکر صحیح نبوده و این ذهنیت با گذر زمان از لحاظ اجتماعی ارزش بانوان را پائین آورده و به نوعی اقدام علیه جایگاه اجتماعی خودشان است.

این وکیل دادگستری افزود: ازدواج معامله نیست هرچند که در قانون مدنی در باب اقسام عقود ذکر شده است ولی باید با آموزش‌های صحیح شرعی اذهان مردم را در مورد اینکه نکاح همانند معامله است و مرد مبلغی می‌دهد تا خدمات زن را بخرد، پاک کرد و جایگاه مقدس ازدواج را با این ذهنیت‌های اشتباه پایین نیاورد؛ متأسفانه موضوع میزان مهریه در جامعه به هنجار و ارزش تبدیل شده، در حالی که موضوعی ناهنجار و ضد ارزش می‌باشد.

وی ادامه داد: گروهی از بانوان نیز در فکر آن هستند که مهریه سنگین را به عنوان اهرم فشار مورد استفاده قرار داده و در نتیجه زندگی خود را استحکام بخشند، در حالی که این اقدام نیز از ارزش و جایگاه بانوان عزیز در اجتماع می‌کاهد.

تعیین مهریه در صحت ازدواج دائم شرط نیست

این وکیل پایه یک دادگستری با بیان اینکه به هیچ عنوان حداقل و حداکثری در میزان مهریه وجود ندارد، عنوان کرد: تعیین مهریه در صحت ازدواج دائم شرط نیست و بدون مهریه هم می‌توان صیغه عقد دائم را جاری کرد اما مهریه یکی از شروط لازم برای ازدواج موقت بوده و بدون تعیین مهریه عقد منقطع باطل است.

وی افزود: قانون‌گذار هیچ محدودیتی برای میزان مهریه در نظر نگرفته است.

برداشت غلط از قانون!

خانی شبلو در تشریح «حد حمایت قانونی از مطالبه مهریه تا میزان 110 سکه مندرج در قانون حمایت از خانواده سال

91»، بیان کرد: در بین آحاد مردم ذهنیت و برداشت غلطی از این قانون به دست آمده چراکه عده ای فکر می کنند مهریه نباید بالاتر از 110 سکه باشد و مهریه های بیشتر از 110 سکه باطل بوده و نمی توان مطالبه کرد، در حالی که این قانون به معنی آن است که مجازات حبس در مورد مهریه فقط تا سقف 110 سکه بهار آزادی یا معادل آن اجرا خواهد شد و نسبت به مازاد، قانونگذار، اثبات توانایی پرداخت و وجود اموال زوج را شرط مطالبه مهریه از سوی زوجه قرار داده است.

وی ادامه داد: چنانچه زوج قادر به پرداخت اقساط مهریه شناخته شود، دادگاه متناسب با وضعیت مالی وی "حکم به تقسیط محکوم به" را صادر خواهد کرد.

خانی در تشریح ماده 22 قانون حمایت از خانواده نیز گفت: هرگاه مهریه در زمان وقوع عقد تا 110 سکه تمام بهار آزادی یا معادل آن باشد، وصول آن مشمول مقررات ماده سه قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی است. چنانچه مهریه بیشتر از این میزان باشد درباره مازاد، فقط اثبات ملائت (وجود اموال) زوج ملاک پرداخت است.

وی در این خصوص افزود: قانونگذار در این ماده مقرر کرده اگر مهریه تا 110 سکه باشد و زوج عدم توانایی پرداخت خود را نتواند ثابت کند برای وصول آن می توان زوج را محبوس کرد تا مهریه را پرداخت کند؛ اما اگر مهریه بیش از این مبلغ باشد فقط در صورت توان مالی زوج، امکان وصول مهریه وجود دارد.

وی ادامه داد: به این معنا که اگر زوج داوطلبانه مهریه را پرداخت نکند، زوجه اموال او نظیر حساب بانکی، سهام و در موارد خارج از مستثنیات دین، خانه و خودرو و غیره را به اجرای احکام معرفی می کند و مهریه با فروش این اموال وصول و مستهلک می شود، بنابراین اگر از زوج اموال معینی به دست نیاید، مهریه مازاد وصول نشده می ماند.

مهریه سنگین آفت زندگی زناشویی

این وکیل پایه یک دادگستری خاطرنشان کرد: مهریه های سنگین، یکی از بحران های بزرگ اجتماعی بوده و در جامعه ما، نهاد خانواده را نشانه گرفته است، تا جایی که برخی حقوق دانان به دلیل آن که از ابتدا قصد پرداخت مهریه های هنگفت وجود ندارد، آن ها را باطل دانسته اند.

وی با تشریح قانون برنامه ششم توسعه در خصوص طلاق، بیان کرد: تا قبل از اجرای قانون برنامه ششم توسعه، اگر بانویی متقاضی طلاق یا هر دعوای ناشی از سند رسمی ازدواج، از جمله مطالبه مهریه بود می توانست به دادگاه مراجعه کند، اما در شرایط کنونی برای وصول مهریه که در سند رسمی لازم الاجرای ازدواج باید به اداره ثبت مراجعه کرده ولی سایر موارد مربوط به سند ازدواج از قبیل مطالبه نفقه، اختلافات مربوط به محل سکونت زوجین یا اختلافات مربوط به شرایط ضمن عقد، درخواست گواهی عدم امکان سازش، طلاق، فسخ نکاح و مانند آن ارتباطی به ثبت ندارد و ادارات ثبت حق مداخله در این موارد را ندارند و مدعی باید به دادگاه مراجعه کند.

وی ادامه داد: طبق قانون برنامه ششم توسعه که از ششم اردیبهشت ماه 1396 لازم الاجرا است، دادگاه ها نباید دعاوی مربوط به اجرای اسناد رسمی لازم الاجرا را بپذیرند مگر اینکه افراد در اداره ثبت، در مهلت هایی که پیش بینی شده، موفق به وصول حق خود نشوند که در آن صورت حق دارند از ادامه عملیات اجرایی اداره ثبت انصراف دهند، پرونده مختومه شود و بعد به دادگاه مراجعه کنند.

خانی شیلو در بررسی نحوه وصول مهریه بر مبنای لایحه برنامه ششم توسعه، خاطرنشان کرد: سیاست های کلی برنامه ششم توسعه در تیر ماه 1394 در 80 بند از سوی مقام معظم رهبری ابلاغ شد که بعد از آن دولت یازدهم موظف به ارائه برنامه های ششم توسعه به منظور اجرای آن در سال جاری بود، اما متأسفانه به دلایل مختلف این مهم حاصل نشده و برنامه پنجم توسعه برای یکسال دیگر تمدید شد.

این کارشناس حقوقی یادآور شد: فارغ از مباحث مبنایی، در این لایحه موادی به حوزه زنان و خانواده اختصاص یافته است که یکی از این مواد بند 3 ماده 28 لایحه برنامه ششم توسعه است.

وی ادامه داد: در این ماده بیان می کند « تمامی دعاوی ناشی از عدم اجرای اسناد رسمی تنظیمی در دفاتر اسناد رسمی و دفاتر رسمی ازدواج و طلاق، در مرحله بدوی از طریق ادارات اجرای مفاد اسناد رسمی لازمالاجرای سازمان ثبت اسناد و املاک کشور رسیدگی و اجرا شود. آیین نامه اجرایی این بند به منظور کاهش مراجع های مکرر جهت

رسیدگی به پیشنهاد وزارت دادگستری و با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تهیه و به تصویب رییس قوه قضاییه می رسد».

هریس بالاترین رتبه طلاق در آذربایجان شرقی

این وکیل پایه یک دادگستری در خصوص مشکلات پیش آمده در حوزه مهریه در استان، گفت: متأسفانه به اندازه آمار طلاق در استان، آمار در مورد معضل مهریه وجود دارد و این امر باعث بروز مشکلات در زندگی زوجین شده و توجه مهریه را به عنوان اهرم فشار مورد استفاده قرار داده است.

وی افزود: بر اساس آخرین آمارها، در استان آذربایجان شرقی واقعه طلاق ۱۳ درصد افزایش یافته و به گفته مسئولین امر شهرستان هریس در بالاترین رتبه طلاق در سطح شهرستان های استان قرار دارد، به طوری که از هر سه ازدواج در این شهرستان، یک مورد منجر به طلاق می شود که بیشتر به دلیل مشکلات اقتصادی، بیکاری ، اعتیاد و... است.

به گفته وی ریشه تمامی مسائل و مشکلات در این حوزه مربوط به نظام آموزشی بوده است، افزود: موضوعاتی چون آموزش رفتار در اجتماع، آداب رفتار در جامعه و مهارت های زندگی زناشوئی باید از مقطع راهنمایی در سیستم آموزشی ارائه شود.